

GAZETA GDAŃSKA

Filja w Tczewie

ul. Dworcowa 3.

Humer pojedynczy 18 mkp.

Dla Gdańska:

PRZEDPŁATA miesięczna 18 mk. miesięcznik w Gdańsku i w Niemczech z odnośnikiem do domu. W ekspedycji 17 mk. niem. Pod opaską 42 mk. niem. W innych krajach 46 mk. niem. OGŁOSZENIA w dalsze inseratowym za nompaleowy wiersz 1-lamowy lub jego miejsce 5,00 mk. niem. Reklamy za tekstem za nom. wiersz 1-lam. lub jego miejsce 25 marek niem. Reklamy na pierwszej stronie za nompaleowy wiersz 1-lamowy lub jego miejsce 30 mk. niem. Miejsce ogłoszenia podług taryfy.

Konta czekowe:

P. K. O. Warszawa 170 028
Gdańsk 1307

Konto Bankowe w banku
Kwilecki Potocki & Cie, Gdańsk
Hundegasse nr. 85

Dla Polski:

PRZEDPŁATA miesięczna z odnośnikiem przez listowego 275 mkp. Pod opaską 225 mkp. Ogłoszenia i abon. przyjm.: Admin. w Gdańsku, Brothbankeng. 14; księg. kol. „Ruch” w Gdańsku, Kassubischer Markt 21, w Poznaniu, w Krakowie i w Lwowie: biuro ogłoszeń „Anons” w Warszawie, ul. Wspólna; Filja „Gaz. Gd.” w Tczewie i wszystkie biura ogłoszeń w Polsce. OGŁOSZENIA za nom. wiersz 1-l. lub jego miejsce 70 mkp., Rekl. za tekstem nom. wiersz 1-lam. 200.—mkp. Rekl. na 1-el stronie za nom. wiersz 1-lam. 400 mkp. przyjm. tylko na ćwierć strony

Telefon Redakcji nr. 1866 i 6453, Administracji 1866.

Redakcja i Administracja: Gdańsk, Brothbankengasse 14

Skrytka pocztowa 280

Przed objęciem Górnego Śląska.

Polska przygotowuje się do wielkiej uroczystej chwili, w której nastąpi objęcie Górnego Śląska przez władze polskie. Tęcza się jeszcze w komisji spraw zagr. obrady nad umową polsko-niemiecką, poczem ma nastąpić ratyfikacja umowy w sejmie.

Tymczasem czynią się przygotowania, aby w danej chwili wszystko było gotowe.

Świeżo rada ministrów mianowała dotychczasowego komisarza państwowego dla przejęcia administracji na obszarze b. dzielnicy pruskiej p. Wiktora Hinzego w Poznaniu, państwowym generalnym komisarzem dla przejęcia władzy na Górnym Śląsku.

Objęcie przez władze polskie G. Śląska odbywać się będzie strefami.

Zajęcie pierwszej strefy (wschodniej części pow. dzieszyńskiego i katowickiego) przewidziane jest około 10 czerwca. Na 10 dni przed tem mają być przejęte przez władze polskie koleje, poczta i przeprowadzona granica celną.

Po usunięciu wojsk państw sprzymierzonych niemożliwość zajmować będzie policja wojewódzka na kilka godzin, po których wpływać wkroczać będzie wojsko polskie. W ten sposób nie będzie styczności między wojskami.

Kolejnictwo.

Ten jeden z najważniejszych działów jest zorganizowany przez prezesa dyr. kolej. w Poznaniu p. Dobrzyckiego w sposób, który daje maximum rekonstrukcji, że władze kolejowe sprostać niesłychanie trudnym zadaniom, jakie czekają je na G. Śląsku. Linia graniczna przecina nam koleje górnośląskie w 24 punktach, koleje normalno-torowe, które zajmują 515 km. i wąskotorowe 105 km. — mają dzienne załadowanie towarowe, sięgające prawie ⅓ dziennego załadowania całej reszty państwa polskiego.

Ministerium kolei proponuje rozpocząć jeszcze w bieżącym roku budowę 6 krótkich linii kolejowych, których celem jest połączenie części przeciętych linii, odciążenie niektórych i nawiązanie lepszego ruchu towarowego z resztą Polski.

Organizacja kolejnictwa pod względem rzeczowym i osobowym jest dokładnie przygotowana. W polskiej części G. Śląska dyrekcja kolejowa znajdować się będzie w Katowicach, w niemieckiej części — w Gliwicach. Dla utrzymania przez lat 15 pewnej wspólności działania z dyrekcją niemiecką i do zapewnienia z nią łączności ma służyć osobny komitet dyrekcyjny, składający się z jednego Polaka, jednego Niemca pod przewodnictwem przedstawiciela państw neutralnych.

Poza dyrekcją kolejową zorganizowane są urzędy: ruchu, maszynowe, obrotu handlowego, kierownictwo wąskotorówek i warsztatów. Ponieważ Polska nie otrzymuje żadnych warsztatów reparacyjnych, które mają tak doniosłe znaczenie na terenie górnośląskim, przewidziane jest także rozbudowanie i uzupełnienie parowozowni w 4 miejscowościach dla kolei normalno-torowych i w 3 dla wąskotorowych, aby mogły one dokonywać i większych reparacji.

Aprowizacja.

Zaopatrzenie należyte G. Śląska stanowi przedmiot troskliwych zabiegów rządu i N. Rady Ludowej. Aby zapewnić ludności bezpośrednio po objęciu administracji otrzymywanie maki i cukru na dotychczasowych warunkach (obowiązuje tam jeszcze system kartkowy i co najmniej idzie obowiązek dopłat), skarb państwa przeznaczył 2 miljarde marek pol. na zakupno maki. N. Rada Ludowa zajęła się jej zakupem i magazynowaniem.

Administracja.

Urząd wojewódzki i podległe mu władze są już w całości zorganizowane. Krajem zarządzać ma wojewoda, wice-wojewoda i tymczasowa rada wojewódzka, która ustawa z dn. 30-go lipca 1921 r. otrzymała na pierwszy okres po objęciu administracji uprawnienia pełnej władzy. Sam urząd wojewódzki obejmować będzie 10 wydziałów: prezydjalny, administracyjny, bezpartyjny, pieczęstwa publicznego, skarbowy, szkolny, pracy i opieki społecznej, przemysłu i handlu, wyznań, zdrowia i rolnictwa. Na obszarze województwa śląskiego będzie 9 powiatów z siedzibami w Lublińcu, Tarnowskich Górach, Świętochłowicach, Katowicach, Rudzie, Pszczynie, Rybniku, Cieszyźnie i Bielsku. Trzy miasta wydzielono ze związku powiatowego: Katowice, Królewska Huta i Bielsk.

Preliminarz budżetowy b. dz. pruskiej.

Warszawa, 25 V. (PAT.) Komisja skarbowo-budżetowa na posiedzeniu wczorajszym przed przystąpieniem do obrad wysłuchała referatu p. Tomasza o preliminarzu budżetowym min. b. dzielnicy pruskiej, który obejmuje przeciąg czasu od stycznia do marca. Ogólna suma dochodów jest — 8 532 388, wydatków 240 236 987 mk. pol. Po dyskusji przyjęto następującą rezolucję p. Kędziora: Wzywa się rząd, aby do końca rb. zlikwidował w miarę możliwości osobne departamenty min. b. dzielnicy pruskiej, a ze względu na potrzeby pozostawił tylko oddzielne oddziały administracyjny i prawny. Pos. Głabiński referował projekt ustawy w przedmiocie częściowej zmiany ustawy o podatku spirytusowym. Po dyskusji przyjęto rezolucję p. Wojdańskiego, która brzmi: Wzywa się rząd, aby zwrócił pilną uwagę na ochronę celną na granicach państwa oraz organizację straży granicznej. Poza tem przyjęto rezolucję p. Głabińskiego, wzywając rząd, po 1, aby przedłożył dokładne sprawozdanie z administracją monopolu spirytusowego oraz akcyzy spirytusowej, po 2, aby Sejm upoważnił ministra skarbu do przyznania ulg podatko-

wych dla spirytusu, przeznaczonego na cele lecznicze i przemysłowe, po 3-cie, wzywa się rząd, aby w najbliższym czasie przedłożył projekt ustawy ujednolabiającej ustawy karne i zastraszające kary majątkowe na przemysłników oraz defraudantów aż do konfiskaty majątku, po 4 wzywa się rząd, aby przedłożył projekt ustawy, normującej udział ciał samorządowych w opłatach konsumpcyjnych od napojów alkoholowych, po 5 wzywa się rząd, aby zażądał ścisłej kontroli nad procedurą obrotu i sprzedaży spirytusu. Następne posiedzenie komisji odbędzie się w piątek o godz. 10 przed południem.

Warszawa, 25 V. (PAT.) Komisja komunikacyjna na wczorajszym posiedzeniu wysłuchała referatu ministra kolei Marynowskiego w sprawie wprowadzenia nowego rozkładu jazdy na kolejach od 1 czerwca rb. Rozważano sprawę uruchomienia pociągu bezpośredniego z Warszawy do Pucka. Poza tem odbyła się dyskusja nad ekspozycją ministra kolei wygłoszoną na poprzednim posiedzeniu.

Przedstawiciele miast Francji w Krakowie.

Kraków, 25 V. (PAT.) Wczoraj przybyli do Krakowa przedstawiciele miast Francji, których powitali na dworcu członkowie rady miejskiej i przedstawiciele władz. Na bankiecie, wydanym na ich cześć przez radę miejską, prezes miast, Federowicz, po dłuższym serdecznym przemówieniu wniósł okrzyk na cześć Francji i gości francuskich. Następnie w imieniu Tow. Przyjaciół Francji przemawiał prof. Krzymuski, podnosząc wspólność interesów Francji i Polski. Na przemówienie to odpowiedział prez. związku merów miast Francji A. Gilly, zapewniając, iż Francja nie prowadzi polityki imperialistycznej, lecz dąży do pokoju, który utrwalił też był Polski, powstała na gruzach 3 imperialistycznych mocarstw. Po śniadaniu, wydanym przez prezydenta miasta, goście pojechali do Wieliczki. Wczoraj spędzono w salach starego teatru. Tu w czasie obiadu przemawiał rektor Nowak, p. Gilly, gen. Szeptycki, p. M. Heraud, prof. Zoll i inni.

Kraków, 25 V. (PAT.) Przyjazd ministra Skirmunta nastąpił wczoraj o godz. 11,45 w nocy. Na dworcu oczekiwali ministra wojewoda dr. Gałęcki z naczelnikiem

wydziałów, wiceprezyci miasta, rektor uniwersytetu dr. Nowak, generał itp. W salach recepcyjnych przemówił do ministra wiceprezydent miasta dr. Wielgus. W odpowiedzi minister Skirmunt powiedział: Dziękuję za serdeczne przyjęcie, którego się nie spodziewałem, a które mnie spotkało, gdy stanąłem na polskiej ziemi. Spełniłem swój obowiązek w Genui i jeżeli zdołałem go spełnić, to dlatego, że mam za sobą cały naród i całe społeczeństwo polskie, które pragnie szczerze ładu i pokoju. W świadomości tego czerpałem swoje siły i dlatego mogłem cały świat o tem przekonać. Byłem wyrazicielem tego tylko, czego pragnie cały naród, co myśli i czuje. Jedność ministrów, rządu i społeczeństwa — jest to wspaniała zaleta, która Polskę podniesie na taką wyżynę, o jakiej dawniej nie marzyliśmy. Ta jedność i zaufanie, którem mnie społeczeństwo obdarzyło, dodały mi sił. Jeszcze raz dziękuję panom najszerzej.

Dziś odbył minister Skirmunt konferencję z prezydentem ministrów Ponikowskim, który rano przybył do Krakowa. O godzinie 7 wieczorem minister Skirmunt przyjął przedstawicieli prasy krakowskiej, w nocy zaś odjechał do Warszawy.

Wirth przeciw Hermesowi.

Berlin, (AW). 24 V. Już od dwóch dni grozi wybuch przesilenia rządowego na tle poważnych różnic, jakie się wyłoniły między kanclerzem Rzeszy a ministrem finansów dr. Hermesem. Zgłoszenie dymisji odczytał kanclerz jedynie do chwili powrotu Hermes z Paryża i utrzymania od niego sprawozdania. Różnice te mają dotyczyć zgody Hermes na propozycję komisji reparacyjnej, dotyczącą uznania przez Niemcy bieżącego długu niemieckiego w wysokości ustalonej w marcu rb., zanim będą omawiane dalsze szczegóły reparacyjne. Wydatki przekraczające wymienioną sumę, mają być natychmiast pokrywane. W razie zaś przekroczenia jej w ciągu 6 miesięcy rząd niemiecki ma się zobowiązać do pokrycia przekroczeń za pomocą nowych podatków. Kanclerz jest przeciwny tego rodzaju załatwieniu sprawy, przy czem opiera się na rzekomem p. zrzeczeniu Lloyd Georgea, że pożyczka ma być użyta na zrównoważenie budżetu niemieckiego i wypełnienie zobowiązań reparacyjnych. Lloydowi Georgeowi który w przejeździe przez Paryż miał udzielić przedstawicielowi angielskiemu komisji reparacyjnej zgodnych z swoim przyrzeczeniem instrukcji, przedstawiciel ten odpowiedział, że na propozycję komisji reparacyjnej Hermes się już zgodził. Wobec tego Lloyd George rzekomo oświadczył, że w tych warunkach jego dobre chęci są bezcelowe i niepotrzebne. Kanclerz Wirth stanął wobec tego na stanowisku, że Hermes należy niezwłocznie z Paryża odwołać, jednak zgodził się w końcu na wysłuchanie jego sprawozdania zanim przedsięwziął dalsze kroki.

Berlin, (AW). 24 V. Agencja Dana donosi z Paryża, że komisja reparacyjna odrzuciła propozycję Hermes jedynie dlatego, iż jest przekonana, o niewykonalności ich ze strony Niemiec. Przedstawiciel angielskiej komisji opracował wobec tego projekt, który w głównych zarysach opiewa:

1) Dostarczenie gwarancji przez przemysł niemiecki dla pożyczki międzynarodowej, 2) zrównoważenie budżetu w jego wydatkach zwyczajnych, 3) zmniejszenie emisji i zaniechanie jej w ciągu 2 lat, 4) prawo kontroli komisji nad wykonaniem tego warunku. Gabinet Rzeszy już wczoraj przesłał Hermesowi odpowiednie instrukcje.

Berlin, (AW) 25 V. Prasa niemiecka naogół stwierdza istnienie poważnych dyferencji rzeczowych i subiektywnych między kanclerzem a dr. Hermesem. Chociaż kanclerz zajmuje stanowisko, że Hermes nie był upoważniony do definitywnego przejęcia jakiegokolwiek zobowiązania, jednak możliwość kryzysu na tle jego pertraktacji paryskich należy być brana, zdaniem poinformowanych kół, w poważną rachubę. W niektórych kołach parlamentarnych stawiają już nawet alternatywę, albo kanclerz Wirth albo kanclerz Hermes. Sytuacja jest natyle znamienna, że maż polityki wypełnienia pozostał rzekomo w tyle za wybraniem tych kół, które te politykę wypełnienia na każdym kroku zwalczały, a co najmniej odnoszą się do niej sceptycznie.

Ententa japońsko-francuska.

Berlin, (AW). 24 V. Wszelkie wątpliwości co do istnienia japońsko-francuskiej ententy zdaje się usuwać następujące oświadczenie premiera japońskiego Kaka Haski, uczynione wobec francuskiego korespondenta „Journal”: Waszyngton zrodził nowy fakt dyplomatyczny, a mianowicie sojusz francusko-japoński.

Znowu niespodzianki.

Berlin, (AW). 24 V. Prasa niemiecka donosi z Pragi, że ekspozycja Benesa o konferencji genueńskiej było nacechowane wielkim pesymizmem i budziło w słuchaczach uczucie, że Europę czekają wielkie niespodzianki. Podkreśla się tem oświadczenie Benesa, że nie prowadzi on w Genui polityki ani angielskiej, ani francuskiej, lecz tej czeskiej.

	Kurs oficjalny 24 5 1922	Przed otw. giełdy 26 5 1922
Noty polskie	7,18½	7,15
Dolary amerykańskie	291,20	290,00

Noty polskie

Dolary amerykańskie

Emigracja i reemigracja.

Na podstawie informacji dyrektora Gł. Urzędu Emigracyjnego, p. St. Gawrońskiego podaje „Rzeczpospolita” całokształt ruchu emigracyjnego z Polski zagranicę i emigracyjnego z zagranicy do nas.

Łoścownie emigracja nasza, w r. 1921 nie da się porównać do emigracji przedwojennej. W czasach przedwojennych ruch naszych emigrantów skierowywał się głównie do Ameryki, do innych krajów wędrowało w całości zaledwie 20—25 proc. Do Ameryki emigrowało z Polski przed wojną rocznie około czterdziestu tysięcy ludzi, nie wliczając w tę cyfrę emigracji Żydów (data od 1899—1914).

W roku 1921 liczba emigrantów z Polski wyniosła ogółem, nie licząc naturalnie nieprawidłowego przekraczania granic państwa 96 181 osób.

Na zmniejszenie emigracji z Polski wpłynęły przede wszystkim znaczne koszty przejazdu. Szczególnie zawyżony się daje znaczne ograniczenie emigracji do Ameryki, powodowane wyłącznie niezwykle wysokim kursem dolara.

Fala emigracji naszej przed wojną była t. zw. „czynną”, t. j. emigrowano z własnej inicjatywy za zarobkiem i za własne pieniądze. Dziś emigracja jest bierna, emigranci jadą do swoich zamożnych krewnych w Ameryce i za pieniądze otrzymywane z Ameryki lub za t. zw. prepaidy. Na sto dziesięć tysięcy osób, które zgłosiły się w r. 1921 po wizę do naszych urzędów emigracyjnych pięćdziesiąt tysięcy miało prepaidy, reszta zaś wyjeżdżała za pieniądze otrzymywane z Ameryki.

Drugą przyczyną, która ograniczyła znacznie emigrację do Ameryki to zakaz emigracji wydany przez rząd Stanów Zjednoczonych w czerwcu 1921 r. t. zw. „bill Dillinghama”. Bill ten orzekł, że z jakiegokolwiek kraju europejskiego rocznie nie może więcej wyjeżdżać do Ameryki jak 3 proc. ludzi tej narodowości, jak 3 proc. zamieszkałych stałe w Ameryce obywateli tego kraju. Procent więc Polaków, którzy mogą emigrować do Ameryki został przez ten bill ograniczony do liczby 25 800 osób. Do tej cyfry nie wlicza się ludności zamieszkałej na naszych kresach wschodnich i na wschód od t. zw. linii Curzona ludności strefy zalicza się do cyfry emigracji rosyjskiej. W praktyce jednak bill nie dopuszcza większej liczby emigrantów z Polski jak czterdziestu tysięcy.

Jak przedstawia się dzisiaj ruch emigracyjny z Polski i ruch reemigracyjny do Polski?

Oprócz wyżej wymienionych 40 000 osób do St. Zjedn. w roku bieżącym wyjeżdża do Argentyny, Brazylii i Kanady około 20 000 ludzi. Do Palestyny wobec ograniczeń emigracyjnych ruch znacznie się zmniejszył i nie przekroczy 5—6 tysięcy osób. Do innych krajów zamorskich ruch emigracyjny jest obecnie tylko jedynostkowy i nieliczny.

Co się tyczy reemigracji z Ameryki, to w roku 1921 wyniosła ona w pierwszym półroczu 38 234 osób, w drugim 40 593 osoby, wogóle w 1921 roku 78 827. Wobec kryzysu ekonomicznego w Stanach Zjednoczonych należy przypuszczać, że cyfra reemigrantów w r. bieżącym przekroczy cyfrę 100 000 osób. Według obliczeń konsulatów polskich w Ameryce, cyfra życzących sobie powrócić do kraju dochodzi do 250 000 osób.

Ruch tranzytowy emigrantów z Rosji do Ameryki jest wogóle nieznaczny. Z Rosji przez Polskę emigrują pojedyncze jednostki, które zaliczone są do cyfry emigracji rosyjskiej. W ten sposób przejeżdża około 15—20 tysięcy osób. Ponieważ dozwolona przez amerykański bill cyfra emigracji rosyjskiej jeszcze nie jest wyczerpana, niema najmniejszego powodu, aby ta kategoria emigrantów natrafiła na przeszkody wyjazdowe do St. Zjednoczonych i jadąc tranzytem przez Polskę pozostała u nas w kraju.

Państwowy Urząd Emigracyjny zasadniczo zamierza kierować ruch emigracyjny do Polski przez Gdańsk i to bądź w komunikacji bezpośredniej, bądź w komunikacji łamanej, t. j. z dowozem na mniejszych statkach do wielkich portów jak Kopenhaga, Antwerpia, Cherbourg i porty angielskie i przesiedlaniem tam na wielkie statki zdążające do Gdańska. Różne powody natury technicznej nie pozwoliły plan ten dotychczas przeprowadzić tak całkowicie jak to Urząd emigracyjny zamierzał i z przyczyn trudności technicznych Urząd zmuszony był pewną część emigrantów transportować kolejami do portów zagranicznych. Obecnie jednak stosunki stale się poprawiają i procent emigrantów kierowanych przez Gdańsk powiększa się znacznie.

W I półroczu 1921 r. wyjechało przez Gdańsk do Ameryki 21 954 osób, przez porty francuskie 3169 osób, przez Tryest 1312 osób, przez Hamburg i Bremę 1393 osoby. W II półroczu (wobec nieuznania przez Stany Zjednoczone kwarantanny, odbywanej w Gdańsku) liczba emigrantów przez Gdańsk wyniosła 10 359 osób, przez Hamburg i Bremę 2266 osób, przez Tryest 3707 osoby. Powróciło zaś przez Gdańsk w ciągu roku 1921 82 proc. ogólnej liczby emigrantów, reszta przez Antwerpię, Tryest, Hamburg i Bremę. Ponieważ Urząd Emigracyjny ma jedynie powierzona sobie techniczną część przewozu reemigrantów do Polski. Kierował według swego uznania ruchem reemigracyjnym z Gdańska do Polski.

Co do stosunku Urzędu do prywatnych przedsiębiorstw emigracyjnych, to rząd wydaje koncesje jedynie linjom okretowym, które obowiązane są mieć swoich przedstawicieli i swoje biura i zażądać się sprzedają wyłącznie własnych kart okretowych. Biura działają pod kontrolą rządu i wszelka propaganda emigracyjna jest surowo wzbroniona i karana, a może nawet spowodować odebranie koncesji. Prywatne agencje i przedsiębiorstwa emigracyjne nie są koncesjonowane.

W niedalekiej przyszłości nie należy przewidywać zmniejszenia ograniczeń wobec trwającego kryzysu ekonomicznego. Bill Dillinghama przedłużony został na

dwadzieścia lat z pewnymi zastrzeżeniami co do swobody przejazdu. Emigracja do Kanady jest dla Polaków niemożliwa wskutek warunku wykazania się przy przyjeździe posiadaniem 250 dolarów na osobę. Brazylija i Argentyna potrzebuje tylko ludności rolniczej, która woli emigrację sezonową i do emigracji zamorskiej nie jest skłonna.

Tak przedstawia się w ogólnych zarysach fala naszej emigracji do Ameryki i fala powrotna z Ameryki do Polski.

Nieoczekiwany głos niemiecki.

W berlińskim „Acht-Uhr Abendblatt”, z którym co do wrogości stosunku wobec Polski chyba jeden tylko „Local Anzeiger” może rywalizować, znajduje się sensacyjny artykuł p. t.: „Nowa Polska”, którego autor p. Franz Ostwald, były współpracownik organu pruskich junkrów „Deutsche Tageszeitung”, zupełnie otwarcie występuje za orientacją niemiecko-polską.

Autor protestuje przeciwko twierdzeniom o militarystyce i wojowniczości polskiej, które nazywa oszczerstwami i stwierdza, że przejeżdżając w ostatnich czasach całą Polskę, przekonał się o jej postępie rolniczym i dobrobycie, a zarazem o tem, że ludność polską, a w szczególności także i wojsko, bezwarunkowo przeciwnie są jakimkolwiek awanturom wojennym. Artykuł podkreśla w sposób wywołujący zdumienie uprzejmość Polaków wobec kupców niemieckich i nazywa nieprawdą twierdzenie, jakoby Polacy rozmyślnie nie chcieli mówić po niemiecku. O tem jakoby nienawist do Niemców była w całej Polsce rozpowszechniona, nie może być mowy.

Artykuł zawiera jednak jeszcze kilka niespodzianek. Dowiadujemy się z niego, iż opinia polska doszła do przekonania (?), iż porządek w Rosji może być przywrócony tylko z pomocą Niemiec, że polscy kupcy czekają tylko chwili (?), w której będą mogli pracować w Rosji wspólnie z Niemcami.

P. Ostwald porównuje prezydenta ministrów Pomorskiego z p. Wirthem i oświadcza, że w miarodajnych sferach warszawskich zaznacza się zmiana kursu politycznego (?) w kierunku współpracy z Niemcami.

Naród polski, czytamy dalej, pragnie pracy pozytywnej i chce zająć z powrotem miejsce swoje wśród kulturalnych narodów świata. Poważny dowód tych dążeń widać także w tem, że naród polski z całą energią myśli o odbudowie i postępie swej wolnej Ojczyzny. Dowodem tej energii narodowej polskiej jest to, że Polska znalazła w sobie dość siły, by dążyć do połączenia całego narodu w jedno i cel ten osiągnęła.

Głos ten niemiecki jest bardzo charakterystyczny, ale ma on też cele polityczne, aby pozyskać część opinii polskiej dla Niemiec a przeciw Francji. Próby takie nie odniosą w Polsce zamierzonego celu. Polska jest za zgodnym współżyciem z Niemcami, ale w polityce zagranicznej i z przekonaniem i z interesu politycznego pozostawać będzie zawsze w najściślejszym współdziałaniu z Francją, z którą związana jest związkiem sojuszniczym.

Z polityki zagranicznej.

Benesz zadowolony z Genui.

Czeskie Biuro Prasowe donosi: Na posiedzeniu Izby deputowanych prezydent ministrów Benesz wygłosił ekspozycję o wynikach konferencji genueńskiej, oświadczając między innymi: Do rzeczywistego porozumienia prowadzi tylko droga kompensat. Ta zasada stosowana też była we wszystkich kwestiach, które wyloniły się na konferencji genueńskiej. Kwestię podjęcia rokowań gospodarczych z Rosją pozostawiono poszczególnym państwom do rozstrzygnięcia. Ze konferencji genueńskiej w kwestii rosyjskiej nie była uwieczniona zupełnie powodzeniem, należy to przypisać tej okoliczności, iż w odniesieniu do Rosji zaznaczyły się w Genui dwa diametralnie sprzeczne stanowiska. Delegacja czeska nie widziała powodu do zmiany swej polityki w stosunku do Francji, Anglii i Włoch z jednej, jak również wobec Niemiec i Rosji z drugiej strony. Omawiając stanowisko Małej Ententy i Polski w Genui, Benesz oświadczył, że Mała Ententa i Polska postępowały we wszystkich kwestiach, jakie się wyloniły na konferencji genueńskiej, w całkowitem i ścisłym porozumieniu. Delegacja czeska wraz z delegacjami innych państw Małej Ententy i Polski opuszczała Genuę z przeświadczeniem, iż współdziałanie wszystkich tych państw powinno być stosowane również w przyszłości.

Wyniki konferencji genueńskiej streścił Benesz w następujący sposób: Konferencja genueńska była pierwszym międzynarodowym objawem politycznej i gospodarczej wspólnoty interesów państw europejskich. Okoliczność, że w Hadze będą się toczyły dalsze narady, jest dobrym objawem i niewątpliwie zasługą konferencji genueńskiej. Konferencja genueńska doprowadziła do wyjaśnienia całego szeregu doniosłych spraw. Mała Ententa — kończył Benesz — okazała się na konferencji genueńskiej czynnikiem konsolidacji Europy. Nie można mówić, jakoby konferencja genueńska nie powiodła się.

Krótkie wiadomości polityczne.

Zdemontowanie angielskiego okrętu wojennego. Londyn. (AP.) Rząd angielski wydał rozporządzenie o zdemontowaniu okrętu wojennego „Orion”. Okręt ten o pojemności 22 500 ton był uzbrojony w działa o średnicy 13½ cala. Rozporządzenie o zdemontowaniu zostało wydane na zasadzie traktatu konferencji waszyngtońskiej.

Ostatnia pożyczka amerykańska dla Rosji. Waszyngton. (AP.) W senacie rozpatrywano sprawę Borysa Bakmjetiewa, ostatniego uwierzytelnionego ambasadora rosyjskiego w Stanach Zjednoczonych oraz jego prawa do międzynarodowych przywilejów dyplomatycznych i nietykalności poselskiej. Bakmjetiew przybył do Waszyngtonu 5 lipca 1917 roku i zdołał zaciągnąć pożyczkę w rządzie amerykańskim na ogólną sumę 140 milionów, z których ostatnia w sumie 100 milionów byłam listu wysłanego przez ówczesnego ambasadora Stanów Zjednoczonych w Rosji (Francisa, którego treść upewniła rząd amerykański co do stałości rządu Kiereńskiego,

Przemysł telefoniczny w Stanach Zjednoczonych. Londyn. (AP.) Według co tylko ogłoszonej statystyki jest obecnie w Stanach Zjednoczonych 13 800 000 telefonów, która stanowią dwie trzecie ilości telefonów w całym świecie. W samym Chicago jest więcej telefonów, niżeli we Francji, Hiszpanii i Portugalii razem wziętych. W Nowym Yorku jest więcej telefonów, niżeli w jakimkolwiek kraju europejskim z wyjątkiem Niemiec i Anglii. W ciągu 20 stulecia wzrosło przedsiębiorstwo telefonów o 900 proc.

Wojna domowa w Chinach. Londyn. (AP.) Obecny poseł chiński w Waszyngtonie Dr. Alfred Sze wyjawiając swą opinię o obecnej domowej wojnie w Chinach, oświadczył, że bez względu na to, która partja osiągnie ostateczne zwycięstwo, zjednoczenie Chin jest zapewnione i wtedy rząd chiński będzie mógł wypełnić zobowiązania, przyjęte na konferencji w Waszyngtonie. Obecne walki ograniczone zresztą do pewnej tylko części północnych Chin są okolicznością nieunikloną w okresie przemiany formy rządu z monarchistycznej na republikańską. Wszelkie obawy, że obecne zaburzenia w Chinach mogą przybrać wrogiego charakter względem cudzoziemców, są bezpodstawne. Żadna z walczących stron nie okazała żadnych zamiarów zajmowania się osiedlonymi w Chinach cudzoziemcami, lub też ich majątkiem i jest rzeczą pewną, że usposobienie to nie ulegnie żadnej zmianie na gorsze, dopóki cudzoziemcy zachowają bierną postawę w stosunku do działań którejkolwiek partji.

Idea rewansu niemieckiego. Berlin. (AP.) Komisja konstytucyjna sejmiku pruskiego uchwaliła, ażeby obwód regencyjny kwidzyński zachował nazwę Prus Zachodnich i nie został przyłączony do Prus Wschodnich. Nationalistyczne pisma niemieckie podające tę wiadomość, zaznaczają, że nazwa Prus Wschodnich ma podtrzymywać ciągle w narodzie wiarę i nadzieję co do lepszych czasów, w których będzie można przywrócić braciom i siostram, uginającym się pod jarzmem polskim, tak oczekiwane oswobodzenie. Nazwa Prus Wschodnich ma być równocześnie bodźcem do dalszych czynów, zmierzających do skreślenia raz na zawsze z karty europejskiej hańbiącej plamy korytarza polskiego. Dla powiatów człuchowskiego, międzyrzeckiego, babimoskiego, wschowskiego, i złotoskiego, oraz części powiatu pilskiego przyznano nazwę „Grenzmark Posen”.

Jak się Rosja demobilizuje. Londyn. (PAT.) Według Times'a bolszewicka rewolucyjna rada wojskowa uchwaliła zgodzić się na projektem generalissimusa Kamientewa podwyższyć stan liczebny armji do 3-ch milionów żołnierzy, jako minimum koniecznego do ochrony granic.

Agentury „Gazety Gdańskiej”.

- W Pucku**
Berta Dettlaff, Puck, Ul. 10 lutego.
Ed. Freimann, księgarnia.
M. Winnicki, księgarnia polska.
- w Wejherowie**
K. Żelewski, księgarnia, Rynek.
- w Kartuzach**
K. Guzalski, Hurt. kolon., Plac św. Brunona.
A. Tarkowski, księgarnia.
- w Kościerzynie**
Bławat, księgarnia, Rynek 16.
B. Rogala, księgarnia, Rynek.
Stachowski, księgarnia, Rynek.
- w Tczewie**
Filja „Gazety Gdańskiej”, Dworcowa 3.
- w Starogardzie**
K. Kmiecikowski, księgarnia, Rynek 23.
A. Tarkowski, księgarnia, Ul. Dworcowa.
- w Czersku**
Muszyński, księgarnia.
- w Tucholi**
Spółka Pedagogiczna, Rynek.
Wolski, księgarnia.
R. Bronk, Cegielniana 38 I.
- w Chojnicach**
A. Kaszubowski, księgarnia, Ul. Gimnazjalna.
- w Laskowicach**
G. Wiczorkiewicz Nast., Gdańska 19.
Z. Rochon, Gospoda Dworcowa.
- w Grudziądzu**
1) księgarnia Bracia Bażańscy, Ul. Józefa Wybickiego.
2) skład cygar Koziński, ul. Józefa Wybickiego 21.
3) skład cygar Paluszkiwicz, Stara Rynkowa 4.
4) księgarnia Wł. Kulski, Ul. Pańska 2.
5) skład cygar Bergiels, Ul. Mickiewicza 21.
6) skład cygar Pelowska, Ul. 3 Maja 41.
7) skład cygar Wawrzyniak, Plac 23 Stycznia.
8) skład cygar Kruszona, Ul. Toruńska 22.
- w Gniewie**
K. Laufer.
- w Bydgoszczy**
Centralne Biuro Ruchu „Express” i wszystkie filje.
Posłuszny, księgarnia, Plac Teatralny.
- w Nakle**
W. Malicki, księgarnia.
F. Przyszczykowski, księgarnia.
- w Toruniu**
C. Rogala (Zabłocki), księgarnia, Ul. Żeglarska.
Jan Wojciechowski, biuro dzienników, Stary Rynek.
- w Chełmży**
skład cygar Łukomski.
- w Świeciu**
Fr. Domachowski, księgarnia.
- w Chełmie**
Kobierzyński, księgarnia.
K. Sieradzki, księgarnia.
Rosińska, księgarnia.
- w Wąbrzeźnie**
R. Wojtecki, księgarnia.
- w Kowalewie**
A. Borkowski, księgarnia.
- w Brodnicy**
J. Bulka, księgarnia.
Wojciechowski, Mały Rynek.

Telegramy.

Z posiedzeń Rady Ministrów.

Warszawa, 25 V. (PAT.) Rada ministrów na wczorajszym posiedzeniu wysłuchiwała sprawozdania pełnomocnika polskiego do rokowań polsko-niemieckich o konwencji górnośląskiej, zawartej w Genewie w dniu 15 bm., przyjęła projekt ustawy o straży granicznej i załatwiła szereg spraw bieżących.

Realizowanie traktatu w Rapallo.

Berlin, (AW.) 24 V. „Daily Mail” donosi o koncentracji wojsk czerwonych w rejonie Smoleńska i Mińska i wskazuje, że fakt ten jest potwierdzeniem zawartej 3 kwietnia niemiecko-rosyjskiej konwencji militarnej. Na jej podstawie bolszewicy zgromadzili wzdłuż granic 18 tysięcy piechoty i 8 kawalerji. Niemiecki sztab generalny reorganizuje strategicznie koleje na zachodniej granicy Niemiec. Niemcy przygotowują transporty wojskowe dla armji czerwonej, niedawno wysłany został z Niemiec wielki transport samolotów.

Zabiegi obronne.

Berlin, (AW.) 25 V. Paryski „Journal” donosi, że premier rumuński Brătianu zabiegał jeszcze przed wyjazdem z Genui o przeobrażenie konwencji polsko-rumuńskiej i traktatu sojuszniczego małej ententy na wzajemny sojusz obronny tych państw. Następnie Brătianu udał się do Paryża celem poinformowania się o stanowisku Francji na wypadek zaatakowania Rumunii. Międzynarodowe koła francuskie utwierdziły go w przekonaniu, że Francja będzie również bronić granic rumuńskich i solidarnie będzie występowała ze sprzymierzeńcami swoimi na Wschodzie.

Gęściowa mobilizacja w sowietach.

Paryż, 25 V (PAT-Radjo). Z Moskwy donoszą, że rząd sowiecki zarządził mobilizację w guberniach dońskich, terskiej, kubańskiej i w republice baszkirskiej w celu sformowania kadry dla straży granicznej.

Traktat włosko-rosyjski.

Rzym, 25 V (PAT.-Radjo). Traktat włosko-rosyjski został podpisany wczoraj w Genui. Zaraz po podpisaniu Człeczin wyjechał do Rzymu, skąd następnie udaje się do Neapolu.

Niemiecka poczta podwyższa opłaty.

Elberse, 25 V. (PAT.) (Radjo.) Parlament niemiecki uchwalił owe podwyższenie opłat pocztowych. Pora na listy wewnątrz kraju wynosić będzie 3 mk. Na listy zagraniczne — 6 mk. Depesza telegraficzna kosztować będzie najmniej 15 mk., zaś opłaty telefoniczne podniesione zostały o 160 procent. Nowa taryfa obowiązywać będzie od dnia 1 lipca rb.

O wydanie Machny.

Charków, (AW.) 25 V. Ukraiński komisariat spr. zagr. wręczył polskiemu charge d'affaires, Berenssonowi, notę, w której prosi o wydanie słynnego atamana Machny, którego trybunał ukraiński oskarża o zwyczajne zbrodnie. Złożenie tej noty ma cel wyłącznie demonstracyjny, ponieważ Ukraina nie zawarła dotąd z Polską układu o wydawanie przestępców.

Wyrok na duchownych rosyjskich.

Charków, (AW.) 25 V. W procesie przeciw biskupowi Michałowi i archierejowi Tychonowi o ukrycie kosztowności cerkiewnych, skazano obu oskarżonych na 5 lat więzienia i robót przymusowych. Wyrok ten wywołał wśród wiernych wielkie oburzenie.

Z ruchu wydawniczego.

Szkolna Mapa Polski 1 : 1 200 000. Opracował dr. Adam Tomaszewski. (Nakład Księgarni Polskiej B. Polonickiego we Lwowie). W 6 kolorach, format 85/107 cm. Szkolna ta mapa ukończona po dwuletnich pracach przygotowawczych, stanowi pewną nowość w tej dziedzinie kartografii. Uwzględniająca nowożytny sposób nauczania, mający być przygotowaniem do życia praktycznego, mapa ta wprowadziła oznaczenie miejscowości przemysłowych, kopalń i miejsc kąpielowych, obrazując w ten sposób naocznie bogactwo narodowe. Sieć kolejowa, uwzględniona w znacznej mierze nie mać jednak przejrzystości mapy. Teren opracowany hipsometrycznie, wykonanie całości menaganne. Jest to więc nader poręczna (małościenna) mapa, która dla swej taniości stanie się dostępną dla każdej bez wyjątku szkoły. Cena mk. 400.

„Przyjaciel Szkoły”, dwutygodnik nauczycielstwa polskiego. Treść nr. 10: Dr. Kazimierz Krotoski: Zagadnienia zasadnicze w naszym ustroju szkolnym. Dr. Adolf Kłeski: Co pamiętamy ze szkół? J. Poprawski: O poprawieniu zadań szkolnych. Język ojczysty: K. Nitsch: Z czego się uczyć gramatyki polskiej? — Poradnik językowy: Uczni czy uczniów? — Przegląd czasopism. — Wycinki. — Drobne wiadomości. — Ogłoszenia. Adres Redakcji i Administracji: Poznań, ul. Różana 4a. Przedpłata „Przyjaciela Szkoły” na II kwartał wynosi mk. 250, z przesyłką pod opaską mk. 280.

„Polska Współczesna”, kwartałnik poświęcony obywatelstwu wykształceniu, pod redakcją prof. Uniw. Jagiełł. dr. Ludomira Sawickiego i Heleny Witkowskiej, rocznik I, zeszyt I, cena wraz z przesyłką mk. 560. Administracja Kraków-Debniki, Barska 41. Większość kuratorów okręgów szkolnych, oraz Ministerstwo w. r. i o. p. (rozporządzeniem z dnia 27 kwietnia 1922 L. 5171/II), poleciło kwartałnik do prenumeraty dla bibliotek nauczycielskich wszystkich szkół średnich, ogólnokształcących, zawodowych, seminarjów nauczycielskich, szkół powszechnych i bibliotek inspektorskich.

Kronika sportowa

„Polonia” Warszawa — „Sokół” Toruń — 3:3. Wtorkowe zawody w piłkę nożną między warszawskim klubem „Polonia” a oddziałem toruńskiego „Sokoła”, które się odbyły w Toruniu, zakończyły się wynikiem 3:3.

Poznań, 25. V (PAT). Mecze piłki nożnej w Poznaniu: Polonia I z Warszawy przeciwko Pogoń I z Poznania — 5:1 3:1. Gra interesująca. Widoczna przewagę uzyskała Polonia przez lepszą technikę, start do piłki i bieg.

Akademicki związek sportowy z Warszawy przeciwko Unji — 2:5. W pierwszej połowie lekka przewaga AZS, w drugiej znaczna przewaga Unji, posiadającej lepszą technikę.

Sędzia p. Malov miał trudne zadanie z powodu niekarności graczy.

Warta I z Poznania przeciwko Stella I z Gniezna 4:2 (2:0). Warta gra z rezerwą. Gra słabo lecz zwycięża przez lepszą technikę.

Rozmaitości.

Ile wody spada na ziemię. Jak obliczają meteorologowie, na powierzchnię kuli ziemskiej spada, pod postacią śniegu i deszczu tyle wody, że gdyby woda ta nie była wchłaniana przez ziemię i nie parowała pod wpływem promieni słonecznych, to pokrywałaby w ciągu roku całą kulę ziemską warstwą grubości prawie metra i ważącą 464,174,620 milionów ton!

Co znaczy, że na ziemię spada 1272 miliony ton wody dziennie, 883 miliony na minutę, a 15 milionów ton na sekundę.

A ziemia to znosi!

— Wyścigi w Moskwie. Po pięcioletniej przerwie, w Moskwie wznowiono wyścigi konne. Władze sowieckie zmuszone były przenieść ów sport „burżujski”, aby choć w ten sposób rozproszyć przynębię panujące w Rosji pod „błogosławionymi” rządami komisarzów ludowych.

Publiczność podażyła tłumnie na jako tako uporządkowany tor wyścigowy, pomimo to, że wejście na trybuny kosztowało milion rubli.

Obroty totalizatora sięgały liczb astronomicznych. Panie zjawiały się w strojach najmodniejszych. Orkiestra czerwonej armji, przygrywała na placu wyścigowym, rozpoczęła swe produkcje „Międzynarodówka”, poczem nastąpiły marsze i tańce.

Nowa burżuazja sowiecka współzawodniczyła z arystokratami administracji bolszewickiej w rozrzucaniu pieniędzy, to też sowiecka „Prawda” skarży się melancholijnie, że takiego zbytku nie widziano nawet za czasów carskich.

Towarzystwa i stronnictwa.

Zebrań kolejarzy Z. Z. P. odbędzie się w piątek 26 bm. w Domu Polskim, Am weissen Turm nr. 2 o godz. 10 przed poł. i o godz. 6 po poł. O liczny udział prosi

Sekretariat.

Towarzystwo Młodzieży Żeńskiej św. Jadwigi urządza w niedzielę, dnia 28 maja o godz. 7 wiecz. w sali „Gewerkschaftshaus” przy Hintergasse 16 obchód 3 rocznicy swego istnienia. W program wchodzi przemowa ks. kuratora Wysockiego, śpiew chórowy, deklamacja i odegranie 2 nadszytaczaj wesółch jednoaktówek: „Klub Jaroszek” i „Dokonała kuchmistrzyna”. Po przedstawieniu tańce. O liczny udział Polonii gdańskiej prosi

Zarząd.

Zebrań Tow. św. Zyty odbędzie się w niedzielę, 28 bm. o godz. 5 po poł. w Gminie Polskiej.

Baczność członkowie „Lutni” gdańskiej. Lekcje śpiewu odbywają się obecnie co wtorek w auli gimnazjum polskiego przy dworcu Petershagen w byłych koszarach punktualnie o godz. 7 1/2 wieczorem. Liczne i punktualne przybycie konieczne.

Zarząd.

Ćwiczenia piłki nożnej odbywają się co wtorek i czwartek na Bischofsberg od godz. 5 po poł. poczasz.

Lekcje śpiewu Koła śpiewaczego „Lira” odbywają się co poniedziałek i czwartek o godz. 7 wiecz. w Domu Polskim przy Petershagen, Am weissen Turm 2. Przybycie wszystkich śpiewaków i śpiewacek konieczne. Lubowników śpiewu uprasza się o przybycie na lekcje i przystąpienie do kółka. Cześć pieśni!

Zarząd.

Sidlice. W niedzielę 28 maja urządza filia sidlicka Zjed. Zawod. Polskiego, zabawę majową w lokalu p. Steppu w Sidlicach. Początek o godz. 4 po południu. Koncert w ogrodzie z urozmaiconym programem. Wieczorem taniec. Ceny umiarkowane. Uprasza się o jak najliczniejszy udział.

Sekretariat.

Sidlice. Zebranie Tow. Lud. Oświata odbędzie się w poniedziałek, 29 bm. o godz. 7 wieczorem w lokalu p. Steppu, wykład wygłosi jeden z panów posłów do Sejmu gdańskiego. O jak najliczniejszy udział członków i gości prosi Zarząd.

Oliwa. Lekcja śpiewu Tow. śpiewaczego „Lutnia” odbywa się regularnie co środę o godz. 7 1/2 wiecz. w lokalu „Karlishof”. O liczny udział prosi

Zarząd.

Sopot. Ćwiczenia „Sokoła” odbywają się regularnie co sobotę o godz. 8 wiecz. w sali ćwiczeń przy ul. Szkolnej, na które całą młodzież męską i żeńską, chcącą brać udział w dalszych ćwiczeniach wolnych, zapraszamy. Obowiązkiem każdego Polaka jest należeć jako członek do Tow. „Sokół”.

Sopot. Lekcje Koła śpiewaczego „Lutnia” w Sopocie odbywają się regularnie i punktualnie co środę i piątek każdego tygodnia od godz. 7 1/2 wieczorem w hotelu „Eden” przy Siktbadstr. Kto kocha śpiew polski i chce zostać członkiem czynnym, powinien wziąć udział przynajmniej w trzech lekcjach.

Toruń. Dnia 28 maja br. odbędzie się w Toruniu o godz. 12 w poł. w sali hotelu „Pod Trzema Koronami” zjazd delegatów Towarzystw Powstańców i Wojaków Pomorza.

Toruń. Dnia 28 maja br. odbędzie się w Toruniu o godz. 10 przed poł. w sali hotelu „Pod Trzema Koronami” zjazd oficerów rezerwowych.

Zebranie konstytucyjne Pomorskiego Związku Hodowców konia zimnokrwistego. Łącznie z walnym zebraniem Pomorskiego Związku Hodowców konia szlachetnego półkrwi we wtorek, dnia 30 s. b. r. odbędzie się w tym samym dniu wieczorem o godz. 7 w Gruzdzadzu w hotelu „Królewski Dwór” zebranie konstytucyjne Pomorskiego Stowarzyszenia Hodowców zimnokrwistego konia, na które interesentów niniejszym zapraszamy. Porządek dzienny: 1. Zagajenie posiedzenia przez gólkown. Donimilskiego, 2. zatwierdzenie statutu, 3. wybór Zarządu, 4. wolne wnioski.

Nie łatwo czeka go zadanie, w trudnych obecnie warunkach znaleźć się miasto; kwestja bezrobocia, sprawa budowy portu i ogólnie położenie kupiectwa i rzemiosła stawiają nadzwyczajne zadania do kierownika miasta. Jako pierwszy naczelnik samorządowej komuny winien dbać o dobro obywateli, winien być wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczyły się w niebywałym spokoju. Zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania od dzieci za jednorazową kąpiel 10 mk., z wyjątkiem dzieci szkolnych pod dozorem nauczycieli, którym udzielać się będzie 50 procent niskiej. Zdecydowano wypłatę 27.517,50 m. niem. spadkobiercom i wnieśli by wiernym wykonawcą uchwał rady miejskiej, jako władzy rządzącej, dalej dbać ma o interes miasta a nie państwa. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej zakończył mecenas Szychowski swoje przemówienie. Wójwoda dziękuje obecnym i prasie za przybycie i żegna zebranie.

Rozpoczęły się w dalszym toku obrady podług porządku dziennego i toczy

Dział handlowy i gospodarczy.

Kopalnie fiskalne na G. Śląsku.

Dyrektor departamentu dla spraw śląskich w minist. przem. i handlu, inż. Kiedroń, po powrocie z Paryża udzielił następujących informacji zastępcy „Kur. Polskiego”:

Celem mojej podróży było załatwienie spraw urzędowych, związanych z objęciem kopalń fiskalnych na Górnym Śląsku, i uczestniczenie w pierwszym posiedzeniu rady nadzorczej świeżo zorganizowanego Towarzystwa dzierżawnego francusko-polskiego do eksploatacji tych kopalń.

Jak wiadomo, traktat wersalski przekazał kopalnie fiskalne na Górnym Śląsku na własność rządowi polskiemu. Kopalnie te rząd polski wydzierżawił na lat 36 towarzystwu, złożonemu z finansistów francuskich i przedstawicieli rządu polskiego. Towarzystwo ma swoją siedzibę w Katowicach, a na czele jego stoi Francuz Rumeaux.

Co spowodowało rząd polski do wydzierżawienia kopalń?

Rząd polski będzie miał ogromne zadanie do spełnienia przy zorganizowaniu administracji państwowej na Górnym Śląsku, skutkiem czego nie byłby w stanie poświęcać się zawiadowaniu kopalń fiskalnych tembardziej, że warunki produkcji w obecnej chwili i względy osiągnięcia możliwie największych korzyści eksploatacyjnych wymagają raczej gospodarki prywatnej, niż rządowej. Ale z drugiej strony rząd polski pragnął zabezpieczyć sobie najwydatniejszy wpływ na tok produkcji i na politykę kopalno-gospodarczą i w tym względzie uważał za najszybszą myśl połączenie czynnika prywatnego z rządowym w eksploatacji tych kopalń.

W jakim stanie znajduje się więc w obecnej chwili sprawa przejęcia tych kopalń fiskalnych?

Przejęciem Górnego Śląska i kopalń fiskalnych kieruje b. podsekretarz stanu w ministerstwie dla b. dzielnicy pruskiej, p. Zygmunt Seyda, pod którego kierownictwem utworzona została obecna podkomisja do przejęcia kopalń fiskalnych. Podkomisja ta, do której należą oprócz mnie obaj dyrektorowie polsko-francuskiego Towarzystwa kopalno-dzierżawnego: Francuz Rumeaux i Polak Ciszewski, odbyła już kilka posiedzeń, a na ostatnim z nich postanowiono rozpocząć już wysyłanie urzędników polskich do kopalń celem zaznajomienia się z tokiem prac i poczynienia przygotowań do objęcia kopalń. Część tych urzędników już znajduje się na miejscu, a wysyłaniem dalszych zajmuje się wspomniane towarzystwo francusko-polskie w porozumieniu z rządem polskim.

Jakie wrażenie wyniósł pan dyrektor o stanie u- sposobienia ludności Górnego Śląska w przededniu objęcia go przez Polskę?

To pewna, że tak Niemcy, jak Polacy, jak wielki przemysł życzą sobie, aby nareszcie ustał ten stan niepewności, aby nastąpiły normalne warunki pracy i życia pod rządem stałym i skonsolidowanym, bo dłużej tego stanu wielki przemysł nie zniesie.

Polska jest zupełnie przygotowana do objęcia Górnego Śląska. Wprawdzie w pewnych działach administracji brak jeszcze sił, ale narazie te, które są, wystarczą, a na przyszłość damy sobie radę. Pilnem jest tylko, aby w najbliższym czasie nastąpiło zamianowanie wojewody śląskiego i ustanowienie tymczasowej rady wojewódzkiej, która aż do zebrania się sejmiku śląskiego miałaby pełnić czynności ustawodawcze. Pilna jest ta sprawa, bardzo pilna dlatego, bo przed objęciem Górnego Śląska, które jest już bardzo bliskie, bo ma nastąpić około 16 czerwca, zachodzi potrzeba wydania wielu rozporządzeń i dekretów, normujących życie prawnopubliczne, aż do normalnego toku czynności przyszłego organu ustawodawczego.

Spirytus i wyroby wódczane. Zwraca się uwagę na rozporządzenie ministra skarbu z dnia 13 IV 1922 r., Dz. Ust. R. Polskiej nr. 33, poz. 274, według którego od dnia 15 V 1922 r. każda przesyłka spirytusu i wyrobów wódczanych z wytwórni lub handlu hurtowego powinna posiadać świadectwo przewozowe, z wymienieniem firmy wysyłającej i firmy odbierającej, miejsca przeznaczenia, liczby, tary, i ilości litrów przesyłanych wyrobów. Świadectwo takie przedkłada wysyłający urz. skarb. akc. i monop. państw. wzgl. urz. kontroli skarbowej w dwóch egzemplarzach, która po sprawdzeniu przesyłki je potwierdza, jeden egzemplarz zatrzymuje, a drugi oddaje wysyłającemu, celem dołączenia go do transportu wzgl. listu przewozowego.

Na beczkach i skrzyniach przesyłek musi być oznaczona firma wysyłająca i zawartość w litrach lub fiaskach. Przesyłki wysyłane z wytwórni lub składów muszą być przewiezione do miejsca przeznaczenia w tem opakowaniu, w jakim wyszły z wytwórni lub składów, sortowanie, przepakowanie itp. w czasie transportu jest zakazane.

Ekspedycja wyrobów spirytusowych mogą się tylko takie firmy ekspedycyjne trudnić, które posiadają na to zezwolenie izby skarbowej, a prowadzić muszą rejestr ekspedycyjnych przesyłek spirytusu i wyrobów wódczanych.

Przesyłki spirytusu i wyrobów wódczanych, nie mające takiego świadectwa ulegają zatrzymaniu przez władze skarbowe lub policyjne, które wdrożą odnośnie do pochodzenia i przeznaczenia przesyłek, stosowne dochodzenie i przesyłają takowe do rozporządzenia miejscowego inspektora skarbowego (akcyzowego). Zatrzymane przesyłki traktować należy jako dowody rzeczowe.

Polska śpiączką Europy.

„La Vie Econ.” w dłuższym artykule oświadcza, że wyniki konferencji genueńskiej ujawniły, iż myśl o gospodarczej współpracy Europy z Rosją musi być znowu odrzucona na dłuższy czas. Wobec tego kapitał francuski powinien dopomóc Polsce w sprawie kolonizacji kresów wschodnich tak, ażeby Polska mogła zastąpić chociażby po części Rosję i stać się śpiączką Europy Zachodniej.

Walne zebrania tow. akc. w b. zaborze pr. i Gdańsku.

Towarzystwo	Dzień	Miejsce (nad) zwyczajnego walnego zebrania
Bank Dyskontowy Sp. A. w Bydgoszczy	27 5	w Bydgoszczy w sali posiedzeń Banku Dyskontowego, ul. Dworcowa 96 o 12 w poł.
„Fema” Wielkopolska Fabryka Wyrobów Metalowych T.A. w Bydgoszczy	29 5	w Bydgoszczy w sali Posiedzeń Banku Dyskontowego, ul. Dworcowa 96 o 4 po poł.
Fabryka Wyrobów Ceramicznych Crubek i Mienkowski T.A. w Krotoszynie	29 5	w Poznaniu w salce Herbata i Nurkowskiego w hotelu Bazar, Aleje Marcinkowskiego 10, o godz. 6 po poł.
„Kabel Polski” T.A. w Bydgoszczy	30 5	w Poznaniu w sali posiedzeń Banku Związku Spółek Zarobkowych, Plac Wolności 15 o godz. 12 w południe.
Bank Agrarny T. - A. w Poznaniu	1 6	w Poznaniu w lokalach Banku Agrarnego o 6 po poł.
„Granit” T.A. w Poznaniu	1 6	w Poznaniu w sali wyd. handlowo-przemysłowego Banku Zw. Sp. Zar., Aleje Marcink. 26 o godz. 5 po poł.
Edward Kreglewski T. - A. w Poznaniu	6 6	w Poznaniu w sali Banku Zw. Spółek Zar., Plac Wolności 15 o godz. 12 w południe.
Wytwórnia Masz. Młyńskich T.A. w Poznaniu	7 6	w Poznaniu w sali Banku Zw. Spółek Zar., Plac Wolności 15 o godz. 12 w południe.
„Materiał Budowlany” T.A. w Poznaniu	7 6	w Poznaniu w lokalu Strzeży Budowlanej, ulica Sw. Mielżyńskiego 23 o godz. 4 po poł.
Poznański Bank Ubezpieczeń T.A. w Poznaniu	8 6	w Poznaniu w lokalu Banku Zw. Sp. Zar., Plac Wolności 15 o godzinie 12 w południe.
„Goplana” Poznańska Fabryka Czekolady	9 6	w Poznaniu w lokalu Banku Poznańskiego, ul. 27 Grudnia 4 o godz. 2 1/2 po poł.
Danziger Grundstücksverwertungs-Aktiengesellsh. w Gdańsku	16 6	w Gdańsku w sali posiedzeń Danziger Privat-Actien-Bank przy ulicy Długiej 34 o 5 po poł.

Pobieranie opłat stemplowych na kolejach.

Ministerjum kolei żelaznych wydało okólnik, w którym wyjaśnia, że od rachunków, wystawionych przez dostawców i przedsiębiorców, należy pobierać opłatę w wysokości 2-ch mk. od każdego tysiąca, należy pobierać opłatę, niezależnie od tego, czy umowa została zawarta.

Przy zawieraniu umów na dostawy lub roboty, których wartość nie może być z góry określona, należy na umowie skasować stempel za trzy marki, a od każdego złożonego rachunku pobrać 7 mk. od tysiąca. Przy ustnych umowach pobiera się tylko opłata od rachunku. Deklaracja, złożona na skutek wezwania, będzie uważana za składową część umowy.

Przemysł naftowy i polityka ekonomiczna w Polsce. Tygodnik „Boerse” zamieszcza uwagi dyrektora generalnego przedsiębiorstw państwowych w Polsce, p. Widomskiego, na temat obecnego stanu przemysłu naftowego w Polsce. P. Widomski stwierdza, że, zdaniem geologów zagranicznych, Polska posiada jeszcze ogromne kompleksy niewyżyskanych terenów naftowych. Rząd polski udzielił kapitałom zagranicznym koncesyj na tereny naftowe dla przeprowadzenia w nich badań i eksploatacji na bardzo korzystnych warunkach. Nowe wiercenia na wielką skalę przeprowadzane są planowo i systematycznie. W najbliższym czasie zgłoszony zostanie w Polsce sekwestr na ropę i produkty ropne, który zresztą i dzisiaj ma już znaczenie raczej tylko formalne.

Dyrektor Widomski kończy swoje uwagi następującymi słowami: „Od trzech lat jestem w żywym kontakcie z przemysłem i stwierdzić muszę, że nietylko mam nadzieje, ale także pewność, iż Polska zmierza szybko do zupełnego uzdrowienia stosunków gospodarczych, do równowagi bilansu handlowego i płatniczego, do stabilizacji waluty i ogólnego dobrobytu”.

Na życzenie naszych P. T. Abonentów i Czytelników z kół przemysłowych (destylacja i fabryki wódek itp.) prosimy pp. Firmy wyrabiające w swych zakładach butelki 1/4 i 1/2 ltr., jak również firmy produkujące słomianki do butelek (Strohulsen) o łaskawe nadsyłanie nam ofert, katalogów, cenników, ewent. i wzorów do dyspozycji interesowanych. Powyższe załączniki pozostaną w lokalu Oddziału Informacyjnego „Gazety Gdańskiej”, gdzie je będą mogli oglądać interesowani tutaj jak również z Polski. Prosimy adresować: Oddział informacyjny „Gazety Gdańskiej” Gdańsk Brothbankengasse 14.

Kursy dewiz w Gdańsku.

Dewizy	26 maja (w wolnym obrocie)	24 maja (urzędowe)
	placono	placono
dolary	290,00	291,20
wyp. teleg. n. Londyn	—	1303,65
Guld. holenderskie	—	11413,55
marki polskie	7,15	7,18 1/2
wypłata na Warszawę	7,20	7,18 1/2
„Poznań”	—	—

Berlin, dnia 24 maja 1922 r.:

Za gotówkę plac. 7,15 — Za przekaz plac. 7,20.

(PAT). Notowania oficjalne poznańskiej giełdy bytwej. Bydło I kl. 36 000—38 000, II kl. 30 000—32 000, III kl. 14 000 do 16 000; cielęta I kl. 32 000—34 000, II kl. 28 000—30 000,

świnie I kl. 60 000—62 000, II kl. 56 000—57 000, III kl. 45 000 do 47 000; owce I kl. 32 000 II kl. 24 000—26 000.

Giełda zbożowa notowania oficjalne z dnia 24. V. 22. Za 100 kg. w ładunkach wagonowych. Dostawa zaraz. Ceny dla handlu hurtownego: żyto 15 800, pszenica 19 200 do 20 200, jęczmień brow. 12 000—13 000; mąka żytnia 70 proc. 20 500—21 500; mąka pszenna 70 proc. 25 500—26 500; owses 14 200—14 600; ospa żytnia 10 300; ospa pszenna 10 000 ziemniaki jadalne 3000—3 300; ziemniaki fabrycz. 2 600 do 2 800.

Kurs giełdy poznańskiej

z dnia 24 V 1922 r.

Papiery oficjalne:

Bank Związku I—II 230; B. Barcikowski 215—220; Centrala skór 290; Dr. R. May 790—800; Patria 580; Ventzki 565—540; Sarmatia I 495—490, II 430; Cegielski VIII 205 do 200; Hurtownia Drog. 155; Wytwórnia chem. I—II 240—242 1/2; III 200; Centrala Rolników 210—205; Browar Krosz. 1150; Wagon Ostrowo 200; Orient 200; Arcona 445—440—450; Tri 235.

Papiery nieoficjalne.

Bank Poznański 155; Bank Przemysłowców 245—250; Kabel 140; Pneumatik 230—250; Szklak 220.

Warszawa, dnia 24 maja 1922. (PAT).

Giełda walutowa warszawska.

	Notowania			
	transzak.	żąd.	plac.	Czeki transzak.
Nowy Jork	4065,00	4070,00	4030,00	Dol. St. Zj. 4085,00
Funt sterling	—	—	—	Londyn 18275,00
Frank franc.	—	—	—	Paryż 373,50
Fr. belg.	346,00	—	—	Bruksela 343,00
M. niem.	—	—	—	Berlin 13,85
Gdańsk	—	—	—	Czeki Gdańsk 13,90
Kr. austr.	—	—	—	Wiedeń 42,00
Kr. cz. słow.	79,75	—	—	Słowacja 78,50
Fr. szwajc.	—	—	—	Szwajcaria 794,00
Liry włoskie	—	—	—	Włochy 214,00

Akcje: Bank Dyskontowy 3250 - 3300 - 3275
Handlowy w Warszawie I-X 4325 - 4275 - 4350
Kredytowy w Warszawie I-V 3550 - 3650
VI 3400 - 3500

Zachodni I-V 2300 -

Warsz. tow. kop. węgla I-IV 29000

Warszaw. Fabryka Cukru 34250

Lilpop I-II 3635 - 3625

Rudzi I-II 2450 - 2400 - 2425

Wielki Piec i Zakł. Ostrowieckie 7325 - 7300 - 7325

Starachowice I-II - 5650 - 5600 -

Zyrardów 69000 - 69250

Borkowski I-V 1550 - 1560 - 1525

Br. Jabłkowski 1825 -

Zegluga 1950 - 1925

Polska Nafta za mk. 500 I-III 1990 - 2000 - 1990

Berlin, dnia 24 maja 1922.

Kursy walut zagranicznych w Berlinie.

	Notowania ostatnie		Notowania przedostatnie	
	placono	żądano	placono	żądano
Holandia	11385,75	11414,25	11760,25	11789,75
Buenos Aires	106,35	106,65	109,85	110,15
Belgia	2441,90	2448,10	2516,85	2523,15
Norwegia	5333,30	5346,70	5458,15	5471,85
Dania	6277,10	6292,90	6471,90	6458,10
Szwecja	7565,50	7584,50	7830,20	7849,80
Helsingfors	603,20	604,80	637,20	638,80
Włochy	1503,10	1506,90	1548,05	1551,95
Londyn	1302,35	1305,65	1345,80	1349,20
Nowy Jork	292,63	293,37	301,12	301,83
Paryż	2651,65	2658,35	2726,55	2733,45
Szwajcaria	5602,95	5617,05	5763,75	5777,25
Hiszpania	4669,15	4680,85	4789,00	4801,00
Wiedeń	—	—	—	—
ostemplowane	2,98	3,02	3,15 1/2	3,19 1/2
Praga	555,30	556,70	575,25	576,75
Budapeszt	34,55	34,65	35,35	35,45
Bulgaria	215,70	216,30	224,20	224,80
Japonia	138,75	139,75	142,25	143,25
Rio de Janeiro	40,44	40,56	41,14	41,56

Ruch portowy w Nowymporcie.

23 maja przypłynęły:

S/S Planet, niem., z Hamburga tow., 433 t., s/s Bolerb, niem., z Libawy drzewo, 755 t., s/s Stralsund I, niem., z Kopenhagi tow., 92 t., s/s Andromeda, niem., z Bremeny tow., 363 t., s/s Hentsch, niem., z Szczecina próżny, 497 t.

23 maja wypłynęły:

S/S Danzig, gd., do Horsens drzewo, 329 t., s/s Stadt Stolp, niem., do Kolding żyto, 147 t., s/s Otawa, ang., do Kottka próżny, 246 t., s/s Orla, niem., do Hønesa próżny, 268 t., s/s Nestun, norw., do Horsens drzewo, 736 t.

24 maja przypłynęły:

S/S Baltriger, ang., z Londynu 10 pas. i tow., 658 t., s/s Moskow, duń., z Southampton 200 pas. i tow., 1490 t., s/s Char-kow, duń., z Kopenhagi tow., 525 t., s/s Latvia, duń., z Nowego Yorku 298 pas. i tow., 5086 t.

24 maja wypłynęły:

S/S Ara, norw., do Rygi tow., 557 t.

„GAZETA GDANSKA”

jest do nabycia na wszystkich dworcach w całej Polsce. W WARSZAWIE we wszystkich kioskach warszawskich biurach dzienników „Promień”, Widok 19.

W ŁODZI w biurach dzienników „Promień”,

Piotrkowska 81, W. Gajewski.

W POZNANIU w księgarni p. H. Kirszkowskiej,

ul. Gwarna 20.

W BYDGOSZCZY we wszystkich filiach Centralnego biura ruchu „Express”.

Nakładem „Zjednoczone Wydawnictwa Pism Polskich w Gdańsku Sp. z o. p.”. Drukiem Towarzystwa Wydawniczego Pomorskiego Tow. Akc. w Gdańsku. Redaktor odpowiedzialny Wilhelm Grimsman w Gdańsku. Redaktor naczelny Wład. Zabawski, Za dział reklam i ogłoszeń Jan Sucho w Gdańsku.

Hierdurch werden die Marken 37-42 einschl. der Brennstoffkarten A, B und C und die Marken 7 und 8 der Brennstoffkarte D zur Belieferung mit Kohlen, **soweit es die Vorräte der Händler ermöglichen, aufzurufen.**

Die neuen Bezugsscheine für Zentralheizungsanlagen für die Heizperiode 1922-23 können gegen Abgabe der alten in Zimmer 111, Artilleriekaserne Hohe Seigen in Empfang genommen werden.

Brennstoffamt für die Freie Stadt Danzig.

Bekanntmachung.

Wir beabsichtigen, die Parzellen Nr. 14 (3, 3604 ha) und Nr. 23 (2, 1693 ha) des Lazarettlandes in Ohra, sowie die sogenannte Maternastrandkampe bei Stutthof (30, 7260 ha) zu verkaufen. Die Verkaufsbedingungen liegen in der Geschäftsstelle der Grundbesitzverwaltung der Stadtgemeinde Danzig, Elisabethkirchengasse Nr. 3, Zimmer 20 aus, werden auch auf Wunsch gegen Einsendung von 3.—M. nebst 2.—M. Porto durch die Post zugesandt. Kaufangebote sind

bis 10. Juni d. Js.

an vorgenannte Geschäftsstelle einzureichen.

Danzig, den 16. Mai 1922.

Der Senat.

Danziger Stadttheater

(Gdański teatr miejski)
Dyrekcja: Rudolf Schaper.

Wątek, dnia 26-go maja br.
wieczorem o godz. 7-mej, stałe karty C 2:

Liebe und Trompetenblasen

komedia w 3 aktach

W sobotę, dnia 27-go maja o godzinie 7-mej wieczorem, stałe karty D 2, nowo wczwczono:
Der lebende Leichnam. Dramat w 12 obrazach Leona Tolstoja.

W niedzielę, dnia 28-go maja o godzinie 7-mej wiecz., stałe karty bez znac.: **Die lustigen Vagabunden** (Robert und Bertram II część). Wielka komedia z pieśniami w 6 obrazach.

W poniedziałek, dnia 29-go maja o godzinie 7-mej wieczorem, stałe karty E 2: **Carmen.** Wielka opera w 4 aktach Georges Bizet'a.

Biurowe dla spraw polskich

1 tłumacz polsko-niemieckich

Dr. praw F. Sommer z Krakowa

GDAŃSK, Promenade 6. Godz. biur. 10—1 przed poł.

Sprzedam

praktykę dentystyczną

wraz z przyrządami operacyjnymi znajdującą się na przedmieściu Gdańska. Oferty do Gazety Gdańskiej pod nr. 6877.

Drobne ogłoszenia

oddziału informacyjnego
:: „Gazety Gdańskiej” ::

Poszukujemy większej ilości
terpentyny rektyfikowanej.

Poszukujemy większej ilości
BENZOLU

Poszukujemy:

Żelaznego baraku (Wellblech-barake) kompletnego z drzwiami, oknami, skręcanego na śruby lub nitki. Rozmiar: 20 do 30 mtr. długości, 8 do 12 mtr. szerokości.

Poszukujemy:

Maszyny parowej 150-180 HP. z kondensacją do tego odpowiednio dwa kotły wodnorurkowe, kompletne, o wysokim ciśnieniu, z certyfikatem. Komplet może być używany w dobrym stanie.

Poszukujemy:

1 km. kolejki wąskotorowej 8. szyn o profilu 70 mm. Rozpiętość toru 600 lub 700 mm. z prętami stalowymi, łaziami i śrubami, używane, w dobrym stanie. Długość szyn 4-6 mtr.

Poszukujemy:

Maszyny do obróbki drzewa (używane w dobrym stanie) i metali. Heblarki do drzewa i metali, schepingi, pilły taśmowe 600-700 o kol.

Poszukujemy:

Lokomobile
od 30 do 40 i 60 do 80 HP.

Mamy do oddania

4 agregaty
do światła elektrycznego

Mamy do oddania

14 wodnych i ziemnych żelaznych zbiorników prostokątnych i okrągłych o różnych pojemnościach.

Zgłoszenia należy skierować do Oddziału Informacyjnego „Gazety Gdańskiej”.

Samochody

osobowe i ciężarowe o wszechświatowej sławie

Ford

Jedynie na zie drogi, odporne, wykonane z pierwszorzędnych materiałów, lekkie o silnym motorze.

Najtańsze w użyciu

ze względu na nieznaczny rozchód benzyny, taniość opon i kiszek.

Wszystkie zużyte części dają się z łatwością zamienić, skąd szybka, tania i niekłopotliwa naprawa.

Części zapasowe, opony, benzyna, smary stale na składzie. Każdy zamierzający nabyć samochód, winien zwrócić się do nas w swoim własnym interesie o katalogi i szczegółową ofertę.

„ELIBOR” Sp. Akc. Ł. J. Borkowski

Kohlenmarkt nr. 7.

Gdańsk

Tel. nr. 2295.

Polski Bank Handlowy

Oddział Gdański

Gdańsk, Gr. Wollwebergasse 27

Adres telegraficzny: „Poznabank” * Telefon 967-5446 * Pocztove konto czekowe Gdańsk nr. 970

Plac Wolności 8/9 Centrala: Poznań Rok założenia 1873

ODDZIAŁY:

Bielsk w org. • Borysław • Bytom • Chojnice • Drohobycz • Gdańsk • Gniezno Grudziądz • Inowrocław • Jarosław • Katowice • Kępno • Krosno • Kraków Królewska Huta • Leszno • Lublin • Lwów • Łódź • Mysłowice • Nowy Sącz Ostrów • Podwołoczyski w org. • Poznań-Oddział Miejski: Stary Rynek • Przemyśl Pszczyna • Rawicz • Rzeszów • Sanok • Stanisławów • Starogard • Sniatyn Sosnowiec w org. • Tczew • Tarnowskie Góry • Toruń w org. • Warszawa Wągrówiec • Wilno w org. • Zabrze • Zbąszczy.

Kupię natychmiast

Motocykl „Indian” lub „Harley” lub inny bez lub też z wozkiem bocznym od 8—20 HP. Oferty z ceną ostateczną i opisem nadsyłać do: Karliński, Ostrów. (Pozn.) Raszkowska 26. Telefon 227. (6866)

Reprezentacji

różnego rodzaju firm poszukuje

Biuro Handlowe

Kazimierz Piotrowski, Bydgoszcz

ul. Śniadeckich 50 1 p.

— Własne składki. —

Centrałne Biuro Zakupów Polskich Kolei Państwowych

nabędzie:

15-20 t cyny angielskiej Banca i 47 ton metalu białego.

Szczegółowe ogłoszenie w nr. 113 „Monitora Polskiego” z dnia 19 maja rb.

N. Kallnowski

Przedsiębiorstwo budowlane

Tel. 5787. Gdańsk Longgort. 79

poleca się do wszelkich nowych robót, jako też przebudowania, reparaacji prac betonowych, żelbetonowych i ziemnych

BIURO ARCHITEKTONICZNE.

POSADY i PRACE

Poszukuje się zaraz

stenotypistki

znająca język polski i niemiecki, oraz stenografię.

Zgłoszenia do redakcji „Gazety Gdańskiej” pod nr. 6872.

Dzielną

BIURALISTKA

do większego przedsiębiorstwa w Gdańsku, może się zgłosić. Oferty pod nr. Q. 500 do „Gazety Gdańskiej”.

Cykloneta osobowa

5/10 H. P. 4 miejsc. komplet. gotowa do jazdy — obide skórzane. 6879

Amerpol T. z ogr. od. Gdańsk, Böttberg. 23. Tel. 5789

300 wagonów torfu

nadszotckiego, ręka kopanego odda

C. Chmarzyński, Nakło.

Telefon nr. 8.

6880

ZAKŁADY:

Elektryczne i gazowe

Wodociągi i kanalizacja

Centralne ogrzewania

GDAŃSK

Schüsseldamm

nr. 42

Telefon Nr. 2620 = Telefon 2620

Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe

„LASMET”

Sp. Akc. w Warszawie, Nowy Świat 46

Adres telegr.: „LASMET” (133b)

Oddział w Bydgoszczy, Gdańska nr. 29

Tartaki

w Bydgoszczy i st. Klonowe

Cegielnia mechanicz.

w Bydgoszczy

Fabryka wyrobów stolarskich w Bydgoszczy

Urządzenia biurowe, artykuły budowlane, drzwi, okna, posadzki, podłogi, sprzedaż użytkowych materiałów drzewnych. Oferty na żądanie.

Jurkiewicz & Meier

T. z o. p.

Biuro architektoniczne i budowl.

Sopot

Gdańsk

Waldenstr. nr. 1-7 Stadtgraben nr. 6 VI

Tel. 700.

Tel. 6306.

Poleca się do wykonania wszelkich prac w zakresie budownictwa i architektury wewnętrznej.

Baczność! Baczność!

Amerikane!

Chcesz dobrze, rzetelnie i tanio kupić, jak: majątek ziemski, gospodarstwo, młyn wodny lub parowy, tartak, Hotel, cegielnię, fabrykę wozów, maszyn itd. Kawiarnie, domy czynszowe, jak i każdego rodzaju, domów handlowych i przemysłowych

to zwróć się z całym zautaniem do „HERMES” Dom Komisowo-Handlowy. Wąbrzeźno, (Pomorze) ul. Pomorska 1. Ostrzeżenie przed fałszywymi i ulicznymi agentami.

Z AMERYKI!

Największa Polska Agencja Gazet i Książek. Zakupi hurtową ilość książek, różnej treści obrazów, pocztówek na różne okazje, drobnych pamiątek z Polski etc. Wogóle towaru wchodzącego w skład książek i przyborów do pisania. Wszelkie okazy lub katalogi proszę wysłać na adr.: Polish Amer. News Agency Józef Woźniak 1826 Fleet St. Balto, Md. U. S. A.

Nauczycielka

egz., Polka, poszukuje na lipiec i sierpień w Gdańsku lub okolicy zajęcia jako towarzysząca, korepetytorka, biuralistka itd. Oferty pod nr. 6878 do Gazety Gdańskiej.

Kto

stara się o posadę

Kto

potrzebuje dla swego przedsiębiorstwa dzielnego i uczciw. personelu

powinien podać ogłoszenie

w najpoczytniejszym piśmie w Gdańsku i na Pomorzu

w Gazecie Gdańskiej